

БЕРЕЗЕНЬ 2019/2020 р.

7

ВЕСЕЛКА

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Марійка Підгірянкa

Березень

Все раніше ясне сонце
На свій шлях виходить,
Все тепліше по віконцях
Проміннячком водить.
Щораз довше ogrиває
Замерзлу земельку –
Всміхається, обіцяє
Пору веселеньку.
Всміхається приязненно,
Що вже минув лютий,
Що приходить березенько
Річечку розкути.
Розкувати річку з льоду,
Сніги розтопити,
Сонячні бережечки
Квітами встелити.
Насипати зілля-рясту
В садочку, в леваді –
Приходь, приходь, березеньку,
Діти тобі раді!

Іван Андрусяк

Вередливі хмари

На білій-білій білоті
заметилить заметіль.
Вді замети замете,
а на ранок – щось не те!
Де замети? Ой! Нема...
Порозтанула зима,
розтеклася між калюжі.

Не хвилюйтесь, любі друзі.
Хмарка ось і хмарка ген,
є у них ще цілий день,
снігу встигнуть натрусити.
Тільки треба попросити...

Автор малюнка на обкладинці журналу – український художник Кость Лавро.

Валентина Бондаренко

Повернувся лелека

Прилетів лелека
З Африки далекої –
Повернувся назад,
В наш квітучий сад.
А чом тобі не жити
Там, де вічне літо?
І сказав розумний птах
Мовою птахів отак:
– Ваші хати – найбіліші,
Ваші жаби – найсмачніші,
А в гнізді моєму – стрічка,
Що твоя мала сестричка
Віддала мені сама.
В Африці таких нема!

Марійка Підгірянкa

Перед весною

Як легко на серці,
Коли йде весна,
Коли завітає
Пташня голосна...

І хоч ще дерева
без листя стоять,
Але вже ладяться,
Щоб весну прийнять.

Радіє серденько,
Душа спочива,
Коли нову пісню
Весна заспіва.

Розмалюй.

«Те, що я хочу знати, є в книгах; Мій найкращий друг – це людина, яка дасть мені книгу, яку я не читаю».

(Авраам Лінкольн, 16-й президент США).

Чи знаєте ви, що...

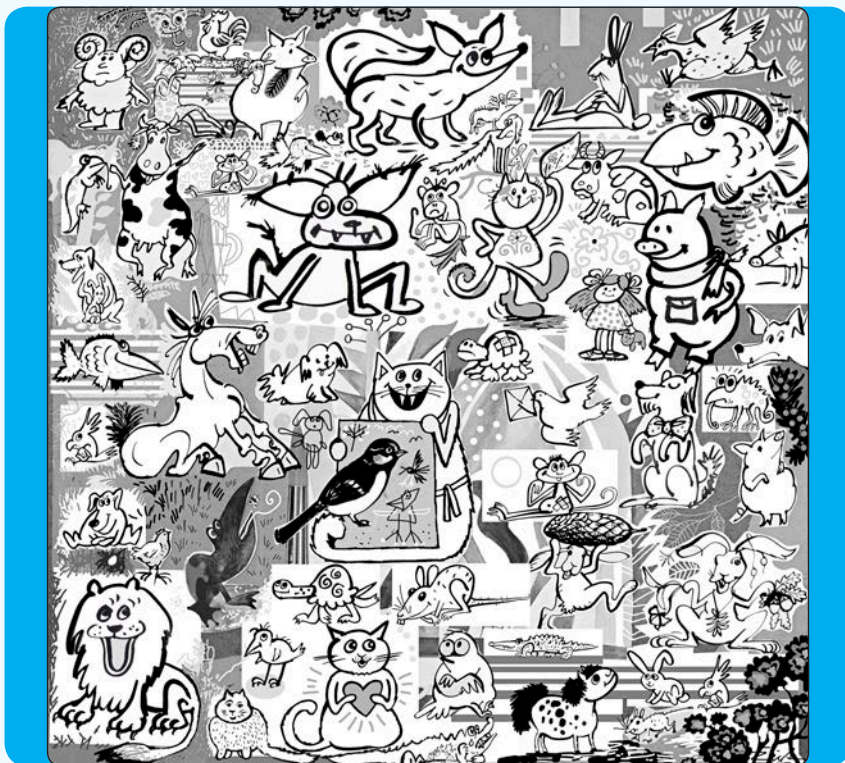
Рукопис вірша Віктора Гюго

У коледжі імені Віктора Гюго у французькому місті Безансон випадково знайшли авторський рукопис вірша письменника. Як розповів директор коледжу Жан-Жак Фіто, під час розбирання архіву та наведення порядку з документами, в одній із шаф між архівними документами та

*Ah! Voilà surtout ceux que j'aime
faibles fronts dans l'ombre engourdis
Parés d'un triple diadème,
innocents, pauvres et petits!*

*Nous sommes meilleurs que nous ne sommes
Ah! Donnons-leur en même temps
Avec le pain qu'il faut aux hommes,
le baïster qu'il faut aux enfants!*

Victor Hugo

Тетяна Житнян: «У королівстві звірей».

бухгалтерськими рахунками, його співробітники наткнулися на «всіма забутий» раритет з підписом Віктора Гюго.

«Це сталося під час генерального прибирання напередодні Нового року», – додав він.

За словами дослідників, рукопису близько 150 років, але він дуже добре зберігся.

Вірш «Бідні діти» раніше уже публікувався. Він був надрукований у збірці «Внутрішні голоси», яка побачила світ у 1837 році.

1868-го письменник передав рукопис вірша на лотерею, яку проводили на користь бідних дітей у Безансоні.

Пізніше у сина переможця лотереї рукопис «Бідних дітей» купив букініст, який у травні 1951 року перепродав його тодішньому керівництву ліцею імені Віктора Гюго у Безансоні за 6 тис. франків. 1980-го ліцей перетворили на коледж.

Марійка Підгірянка

Весняний дощ

Хоч опохмурніє небо весняне,
Хоч обилеться дощем рясним,
А тільки сонце з туману гляне –
І вже веселка цвіте над ним.
Знов веселково сяють квіти
На чисто вмитій дощем землі.
Знов вибігають гуляти діти
І знов щебечуть пташки в гіллі.

У СВИТІ КАЗОК

Невичерпний казковий світ фантазії та уяви людини ґрунтувався на нестримному прагненні пізнати таємниці природи, космосу і самої себе. Найскладніші завдання у соціально-побутових казках виконуються завдяки кмітливому народному розумові.

Камінь – свідок (Литовська народна казка)

В одного багатія батрак прослужив аж п'ятнадцять років. За такий довгий час він зібрав собі трохи грошей. Інколи багатій у того батрака позичав їх, а то й зовсім не платив за роботу, все обіцяючи пізніше віддати. Отак він нагромадив у батрака чимало грошей, а повертати їх і не думав. Якось батрак, працюючи у полі, сів на камінь відпочити. Сидів-сидів, тоді почав багатієві про борг нагадувати. А той і слухати не хоче. Батрак і каже:

– Коли треба буде, цей камінь мені за свідка стане.

Минув якийсь час. Батрак знову просить багатія борг віддати. Багатій відмагається, – мовляв, ніяких грошей він не позичав. Тоді батрак подав на пана до суду. Але і в суді боржник відмагається. А свідків же у батрака немає. Одне тільки він багатієві торочить:

– Ми ж з тобою так і так говорили, тоді й тоді на тому камені, що лежить на твоєму полі.

– Ні, – каже багатій, – не знаю я ніякого каменя, ні про що я не говорив з тобою.

– Як же це? Та тут би й камінь міг посвідчити!

– Ну, коли так, – каже суддя, – то боржник повинен привезти свідка, ми його запитаємо!

– Хто ж таку каменюку привезе! Навіть троє коней його не потягнуть! – каже багатій.

– Кажеш – великий, значить, знаєш, який він! Видно, що позичав ти ті гроші, – каже суддя.

Багатій луп-луп очима – не знає уже, як і виправдатися.

Так він і не викрутився: довелося повернути борг батракові.

Олег Павлів

КУРОЧКА РЯБА

(Українська літературна казка)

Курочка Ряба була завжди поважною та виваженою куркою і вирізнялася серед інших курочок на загороді порядного українського ґазди Миколи...

Коли селянин Микола кидав зварену пшеницю своєму птаству на загороді, то спостерігав, як кури й індики та інше птаство його господарства похапцем надлітали до

звареної пшениці й похапцем давилися отією смачною українською пшеницею, щоразу дзьобаючи одна другу й давившись від поспіху та захланності, бо кожна курка чи індичка побоювалась через свою захланність, що не встигне досхочу наїстись, щоб та чи інша подружка курочки чи подружка індичечка не з'їла часом більше, ніж вона сама і тільки поважна курочка Ряба поволі і виважено ковтала по одному зернятку пшениці, доки не наїлася вдосталь і хоча це тривало їй набагато довше і можливо не завжди вона наїлася досхочу, але курочка Ряба ніколи не боялася, що своєю захланністю передзьобається і пересвариться з подружками курками та індичками і ніколи не вдавиться від захланності та бажання якнайшвидше й якнайбільше насититись...

Максим Рильський Вербова гілка

Вербова гілка зацвіла
У мене на столі,
Як символ сонця і тепла,
Що схованих в імлі,

Як знак зеленої весни,
Котра ще вдалині,
Як знак, що щастя сад рясний
Даровано мені.

Вербова гілка на столі
У мене розцвіла...
Прилинуть, серце, журавлі,
А в них на кожному крилі
Дар сонця і тепла.

Степан Васильченко

В бур'янах

(Уривок)

В тому кутку України, де село Кирилівка, завжди було багато між людьми малярів. Мабуть, те ж через те, що край такий, хоч малюй: в садах та в зорях. Діти завжди люблять малювати чим попало і на чому попало, а по селах надто: скрізь по селу ворота вимальовані крейдою, а білі стіни – углиною.

Малював, бувши малим, і Шевченко: хати, церкви, дерева. Проте справжня жага до малювання прокинулася у його тільки тепер, коли вже він був чималим і служив у дяка.

Було так. Кирилівський дяк послав хлопця в Лисянку до дяка-маляра позичити цимбали і прохати на іменини. Той цимбалів не дав і на іменини приїхати не обіцяв. Шевченко застав лисянського дяка-маляра за роботою: він сидів у повітці і на дошці починав малювати якогось святого. Шевченко не йшов додому, став дивитись. І коли на мертвій дошці з-під пензля маляра виглянули людські очі, мов із туману, почало виявляти живе обличчя, в хлопця аж мурашки пішли поза спиною: маляр видався йому за чарівника. Він вперше одчув ідею творчості. Зразок її, звичайно, не блискучий, але для цього не треба було бачити працю Рафаеля, в цьому розумінні Рафаєлева мадонна мало чим більше вплинула б на молодого хлопця, ніж дякова

Варвара. Головне в цьому – першина, новина враження, що його сили вже не буде вдруге навіть тоді, коли він, вирішивши, матиме змогу бачити роботу першорядних на весь світ майстрів. Головне

– загальні принципи, а вони одні і в кирилівського дяка, і в італійського генія.

Огонь пішов по жилах хлопця, і він ясно одчув у собі, ніби од сну пробудившись, одчув творця, художника. Аж руки заворушились. Здалося йому, оддав би все на світі, не хотів би ні слави, ні багатства, аби тільки навчитись так творити. Хоч був би босий, голий. Тут, ж він почав і прохати дяка, щоб прийняв його за учня. Дяк одігнав свиню, що нюхала вже картину, глянув на дитей, що дряпались на моріжку і верещали, і промовив охоче:

– А чому й ні! Мені вже давно треба учня.

– Коли ж можна прийти? – загорівся хлопець.

– На мене, то хоч і завтра! Батько чи мати є в тебе?

– Ні, я сирота.

– Тим краще сам собі хазяїн. – Давши пару голубенят, що їх прохав в нього кирилівський дяк, маляр, проводжаючи хлопця аж за ворота, наказував: – Гляди, ж, Тарасе (вже довідався, як і звать), я ж уже не буду когось шукати – на тебе буду дождатися...

Ніна Горик

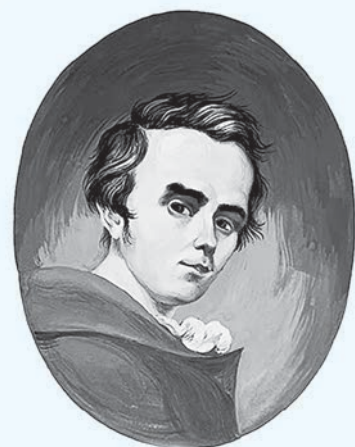
Тарас Шевченко

Дитино люба! У портрет
Вдивись – і пам'ятай віднині:
Це найславетніший поет
І найдорожчий Україні.

Сміливі сів скрізь думки,
Велів:

– Не гніться від розпуки!
Ви ж українці, козаки,
Великих прадідів онуки!

Його карав жорстокий цар,
Бо він ламав неволю-кригу
І нам подарував «Кобзар» –
Могутню, заповітну книгу.

«Народ Шевченка
не забуває і ніколи
не забуде. Поет
живе в серцях свого
народу».

Максим Рильський

ДЛЯ РОЗВАГИ Й ПІЗНАННЯ

Карнавал, карнавал...

Малюнок Петри Дерев'яник, учениці 8-го класу Основної школи в Орябині.

Якщо глянути у словник, то слово карнавал означає народне свято просто неба з величними танцями, маскарadaми, театралізованими видовищами. Спочатку карнавали з'явилися в Італії у XIII столітті.

Правда, у школі це свято проходить інакше. Учні Основної школи в Орябині Старолубовнянського району надіслали нам малюнки з їхнього карнавалу.

Малюнок Наталки Салонь, учениці 1-го класу ОШ в Орябині.

Знайди на малюнках 10 розбіжностей.

Богдан Федчук Шукаємо літака

Вчули діти – щось гуде,
Та не знають, що і де.
Щось вгорі гуркоче так,
Певно, буде це літак.
І піднесли голівки,
Щоб побачити-таки.
Так шикають всі кругом
Угорі за літаком.
Прислонили очка вмиль:
«Бачте, онде він летить!»

Знайди розбіжності на малюнках.

Леся Пилип'юк Горобець-хитрунець

До Горобчика на гілці
Дзвонить Котик по «мобілці»:

– Невідкладна є розмова!
Слід зустрітись – терміново!

А Горобчик хитрий був:
– Ців-ців-ців! Я не почув!

3 ПОШТОВОЇ СКРИНЬКИ

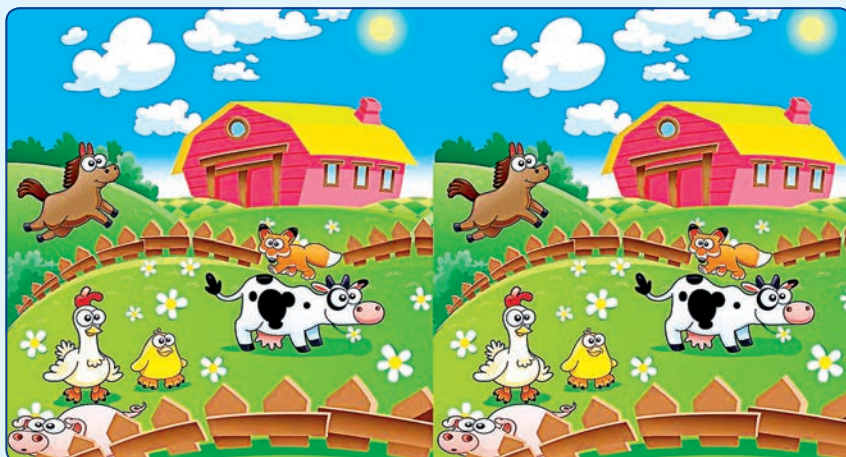
Пошана письменниці

В гуртку української мови при Ублянській основній школі працює одинадцять учнів віком від семи до десяти років. Вони засвоюють українську азбуку, писане і друкване слово, читають і привчаються говорити по-літературному. Їм не тяжко, бо їх рідний ублянський діалект близький до української мови. Учні з радістю співають українські пісні. Крім того, готують виставки на різні теми. На цей раз підготували виставку про життя і творчість української визначної поетеси Лесі Українки (1871-1913) та виставку українських сувенірів.

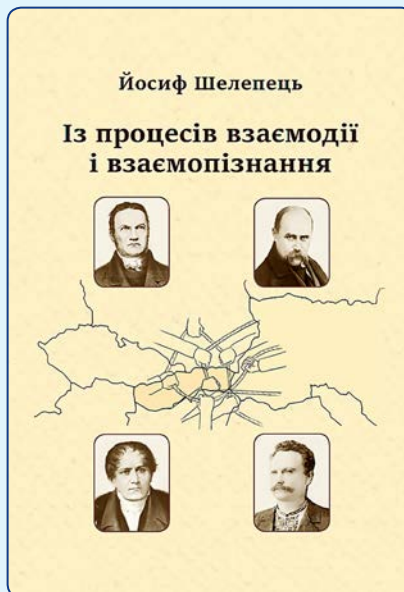
-МК-

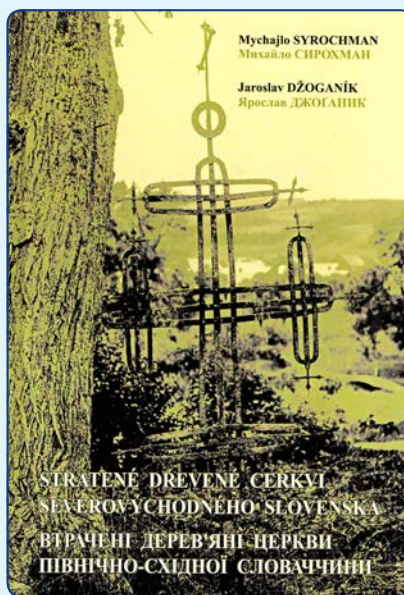
На фото Марії Камозін: найстарша членка гуртка Габрієла Ґожова і дві наймолодші – Клавдія Данкова та Ніна Катюхова показують, що вже вміють написати.

Знайди на малюнках 7 розбіжностей.

Вивчення словацько-українських та українсько-словацьких літературних і культурних взаємодій і контактів має понад сторічну традицію. Засвідчила це і публікація українського письменника Словаччини, літературознавця Йосифа Шелепця «Із процесів взаємодії і взаємопізнання», яку минулого року видала Спілка українських письменників Словаччини.

У 2019 р. вийшло друком двомовне словацько-українське видання відомого дослідника дерев'яної церковної архітектури Закарпаття Михайла Сирохмана та знаного літературознавця, а зараз директора Музею української культури у Свиднику Ярослава Джоганика – «Втрачені дерев'яні церкви північно-східної Словаччини».

Андрей Сладкович

Просьба

Ти співай, сестрице, як співала
рідну пісню добра мати:
спів словацький в полі розливала,
все в ній вмiла передати.

Ти співай пісні, моя кохана,
про красу гірського краю,
і хай гріє красота бажана
груди немічні шугаю.

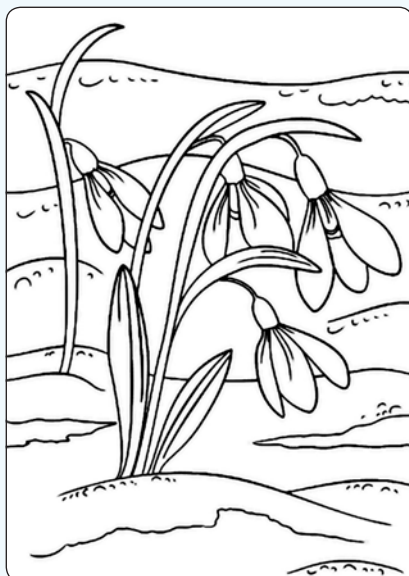
Ти співай, вродлива, бо собою
ти як зірка світанкова:
юний світ сповився красою,
мова в нього – пісні мова.

Ти співай, співай, моя другине –
молодість співати вмiє:
як в життя імла років наплине,
то і серце заніміє!

Ти співай, бо вмiєш ти співати
й виливать в пісні неспокій!
Або ні? Чи краще болю дати
дужі крила у борні високій?

Ти співай – життя твого здобуток
хай розвівається полями:
подруго, і радощі, і смуток
розливай навкруг піснями!

*Зі словацької переклав
Іван Мацінський*

Розмалюй.

Марія Познанаська

Пролісок

Я – перша квіточка весни,
я – пролісковий цвіт.
Я пережив зимові сніг
і знов родивсь ма світ.

Зелені рученьки мої
листочками зовуть.
Я полюбив ліси й гаї,
живу я здавна тут.

У мене очі голубі,
такі, як неба синь.
Росту між кленів, між дубів,
люблю і сонце й тінь.

І вірю: люблять всі мене,
як весну золоту,
бо знають, що весна мине,
коли я відцвіту.

Іван Франко

Навесні

Надійшла весна прекрасна,
Многоцвітна, тепла, ясна,
Ніби дівчинка в вінку,
Ожили луги, діброви,
Повно гомону, розмови
І пісень в чагарнику.

Григорій Фалькович

Рецепт дитячої книжки

До добра добра додати,
трохи гумору вмiшати,
сипонуту навмання
чудернацького знання,
дві краплинки –
сумотинки,
ложку сміху –
на утіху,
співчуття –
для вороття
гарних снів
і гарних днів,
ще краплинку самоти,
знову жменьку доброти,
і лунке чарівне слово...
Все – зварилося – готово –
гаряченьке – аж пахтить...
Покуштуйте.
Хай щастить!

Григорій Чубай

Хмарка йшла на іменини

Хмарка йшла на іменини
До сестрички, до хмарини.

В подарунок дощ несла
Й ненароком розлила.

Розмалюй.

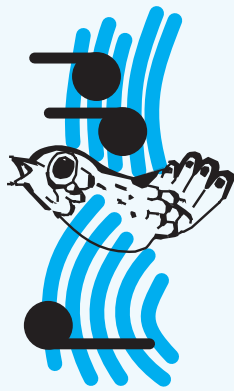
Оксана Лятуринська

Незабудка

Росте на наших луках
Квітонька дрібна.
Дала їй очі сині
Ненечка-весна.

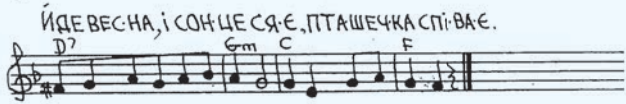
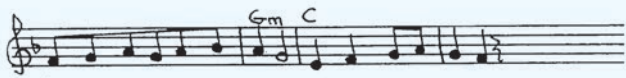
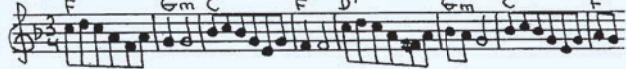
От пройде біля неї
З усміхом хто-будь –
Услід тихенько квітка
Скаже: – Не забудь!

Їде весна...

Сл. Жрени Мацкової Муз. Миколи Ведмедері
РАДІСНО

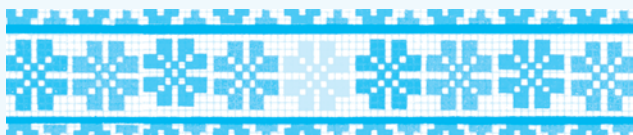
Вся природа оживає і весну вітає!

**Їде весна, і сонце сяє,
Пташечка співає.
Вся природа оживає
І весну вітає!**

**Дощик рясно поливає
І ліси, і гори.
Навкруги все розквітає,
Наче ясні зорі.**

**Ось кульбабка – жовтим цвітом,
А синім – дзвіночок
І перлинками сміється,
Жебонить струмочок.**

**Я прокинувся рано-вранці,
Вийду у садочок,
Назбираю гарних квітів
І сплету віночок.**

ЗНАЙОМТЕСЬ:

З ПИСЬМЕННИКОМ

Андрей Сладкович

Андрей Сладкович (словац. Andrej Sládkovič; 1820, Крупіна – 1872, Радван над Гроном) – словацький поет, літературний критик і перекладач. Євангеліст.

Народився в родині Андрея Браксаторіса, учителя крушинської народної змішаної школи та Терези (дівоче прізвище – Бартоломейдесова) (Андрей Сладкович – псевдонім поета). Був восьмою дитиною в родині. Вчився спочатку в Петровчанах, потім – у Банській Штявниці з 1832 року. У штявницькому ліцеї словацькі студенти заснували 1836 року словацьку спільноту. Брав у її роботі активну участь.

У 1839 році давав приватні уроки в родині Павла Пекича та закохався у його доньку Марію. Кохання було нещасливе, Марію примусово видали заміж за багатого.

Марія скоро померла. А нещасливе кохання стало поштовхом до появи поеми «Маріна». Навчається в університеті в Галлі, де вивчає філософію та теологію. У 1846 році появилася його поема «Детвянин».

З 1856 року був пастором в Радвані. Став одним із засновників «Матиці словацької», керівником її літературно-драматичного відділу, у межах якого оцінював нові праці. З 1860-х років присвятив себе роботі пастиря, релігійним писанням та духовним пісням.

У Словацькому педагогічному видавництві, відділі української літератури в Пряшеві у 1989 році вийшли **вибрані твори** словацького письменника Андрея Сладковича у перекладі Івана Маціньського.

Андрей Сладкович

Не ганьте мій народ

(Уривок)

Не ганьте мій народ, що молодий,
пліткарі і зубоскали!

Владу завше молоді нести,
бо старий уже нездалий!

Не було предтеч? Чи не було,
що бачили підступність злого.

Недруги, не зубоскальте зло:
є нащадки гідні в нього!

Не ганьте мій народ, що гідних дій
до минулого немає:

ті скарби в прийдешності своїй
він надіями плекає!

Слухайте і голос майбуття;

він, звичайно, в тиші чутний.

Ще дива ховає в нас життя.

світ із чує – повний, людний.

Не ганьте мій народ, круті сліпці,
буцім простий перед вами:

мудрі люди часто лиш глупці
на суді, де ви суддями!

Спів словацький чуєте з полів?

В нім Гомери проживають!

Нині – тільки про кохання спів,

завтра – велети співають!

Не ганьте мій народ, вуста брудні,
що він зайвина дешева:

мудрістю його ви, галасні,

вижили! Та й ще спасе вас!

Чи не чутні вам його слова,

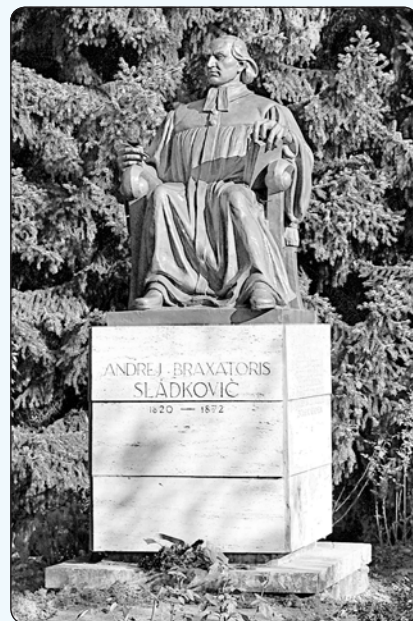
що повторює щоденно?

Неповторних правд вони канва –

тче науку з них нужедедено!

Зі словацької переклав

Іван Мацінський

Пам'ятник словацькому письменнику Андрею Сладковичу у Радвані (тепер складова міста Банська Бистриця).

Марійка Підгірянка

Ой селом, селом

Ой селом, селом

Зелено кругом:

У садках село втонуло,

Кожне дерево вдягнуло

Зелений шолом.

Ой селом, селом,

Гомінко кругом:

Кожна пташечка співає,

Над садками бджілка грає

Весняний псалом.

Вийду на поля,

Ой, пахне земля...

Шумить грає рідна скиба

Пісню праці, пісню хліба,

Буйного життя.

А серце росте,

Що все так цвіте,

Що пестить так

в цю хвилину

Всю чудову Україну

Сонце золоте!

Сирні млинці

Складові:

- 1,5 склянки молока;
- 2 яйця;
- 1 склянка борошна;
- 150 г сиру;
- по 1 ч. л. солі, цукру і розпушувача;
- 2 ст. л. рослинної олії;
- крип – за смаком.

Приготування:

Змішати тепле молоко з цукром, сіллю і яйцями. Додати просіяне борошно з розпушувачем. Сир натерти на дрібній тертці, додати в рідку масу. Потім додати дрібно посічену зелень і рослинну олію. Добре розмішати вінчиком. Випікати на змащеній олією і добре нагрітій сковороді з двох сторін. Готові млинці змастити вершковим маслом.

Григорій Фалькович Фокстер'єр любив ковбаску

Фокстер'єр любив ковбаску,
сир, прогулянки і ласку.

Це завжди буває так,
і не тільки у собак.

Ірина Дишко

Чого тобі тривожилось, Кобзарю?
Чом між рядків спалахувала лють?
Ти, певно, бачив ті страшні базари,
Де наші люди душі продають.
Ти ще тоді прийдешню знав історію,
Від Бога був Пророк-віщун: либонь,
Із жахом бачив світу крематорії,
Де честь, любов скидають у вогонь.
Передчував новітню яву жлобів,
Як засторогу, слав у слові гнів:
Страшніш за небо, що зчорнив
Чорнобиль,
Лиш вичорнені душі земляків.

Анатолій Качан

КІТ – ВУСАНЬ

(Пригода)

У вітрині гастроному – поглянь:
Спить, згорнувшись у клубок, кіт-вусань.
Продавця, що за прилавком стоїть,
Запитав я, скільки коштує к і т .

Здивувався продавець, спохмурнів:
– Про яких це ти питаєш котів?
Що потрібно? – говори без дурниць,
Ось, будь ласка, є цукерки «Киць-киць».
Є «Пан Коцький», є і «Кіт у чоботях», –
Вибирай, коли є охота.
Всі у нас цукерки хороші,
Всі хороші, були б тільки гроші...

Несміливо розтулив я уста:
– Відпустіть мені з вітрини... к о т а .

Усміхнувся продавець до вікна:
– Я не можу продавати Вусаня.
Справа в тому, що вночі кіт оцей
Стереже наш магазин від мишей.

Ну а вдень біля віконних вітрин
Вигрівається на сонечку він.
Без кота наш гастроном «Колобок»
Хоч бери та замикай на замок.

Тарас Шевченко

Садок вишневий коло хати,
Хрущі над вишнями гудуть,
Плугатарі з плугами йдуть,
Співають ідучи дівчата,
А матері вечерять ждуть.

Сем'я вечерея коло хати,
Вечірня зіронька встає.
Донька вечерять подає,
А мати хоче научати,
Так соловейко не дає.

Поклала мати коло хати
Маленьких діточок своїх;
Сама заснула коло їх.
Затихло все, тільки дівчата
Та соловейко не затих.

Дмитро Павличко

Птиця

Тріпоче серце спійманої птиці,
В руках моїх не чує доброти.
– Я дам тобі водиці і пшениці,
Моя пташино, тільки не тремти!

– Хіба потоки загубили воду,
Хіба в полях уже зерна нема?!
Пусти мене, мій хлопче, на свободу,
І все, що треба, я знайду сама.

– Я ж лагідно тебе тримаю, пташко,
В своїх руках, легеньких, як вітерець.
Хіба неволя це? Хіба це важко –
Від мене взяти кілька зернець?

– Пусти мене! Мені, дитино мила,
Дорожча воля, ніж зерно твоє!
Страшна, хоч навіть лагідна та сила,
Яка розкрити крилець не дає!

– Лети! Співай у небі гомінкому;
Хоч і маленький, зрозумів я все.
Моя рука ніколи і нікому
Ні кривди, ні біди не принесе!

Галина Малик

Хто сказав?

Хто це, хто це, хто сказав,
що в калюжу Боря впав?

– Горобці, це ви сказали?
М и в сусідній двір літали!

– Котик Мурчик, ти сказав?
Я з горища не злізав!

– Песик, може, ти сказав?
Маслячок я догризав!

Котик мамі не казав,
песик мамі не казав,
не казали горобці,
розказали все... –
штанці!